

มุสลิมกับวันปีใหม่

[ไทย]

موقف المسلم من عيد رأس السنة

[باللغة التايلاندية]

มูรีด تیمะเสน

مرید تیماسین

ตรวจทาน: ซุฟอัม อุษมาน

مراجعة: صافي عثمان

แหล่งอ้างอิง: เว็บไซต์ www.mureed.com

www.mureed.com **مصدر:** موقع

สำนักงานความร่วมมือเพื่อการเผยแพร่และสอนอิสลาม อีร-รีอบวะฮ์ สุกรีวิทยา

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1430 – 2009

วันที่ 31 ธันวาคมเป็นวันสิ้นปี ต่อเนื่องกับ วันที่ 1 มกราคม ซึ่งเป็นวันขึ้นปีใหม่ตามสากลนิยม ประชาชนทุกชาติทุกภาษาจะมีการเฉลิมฉลองในวันนี้

ในครั้งโบราณต่างชาติต่างก็ขึ้นปีใหม่กันตามความนิยมของตนที่เห็นว่าวันปีใหม่ควรจะเป็นวันไหน เช่น ต้นฤดูหนาวเพราะเป็นเวลาพ้นจากมืดฝน สว่างขึ้นเหมือนเวลาเช้า เป็นต้น, ฤดูร้อนเป็นเวลา สว่าง ร้อนเหมือนเวลากลางวันเป็นกลางปี ฤดูฝนที่เป็นเวลามืดครึ้มโดยมากและฝนพรั่าเพรื่อเที่ยวไป ไหนไม่ได้เป็นเหมือนกลางคืน ชาวเยอรมันสมัยโบราณแบ่งฤดู 2 ฤดู คือฤดูหนาวกับฤดูร้อน ขึ้นปีใหม่ราวปลายเดือนพฤศจิกายน ซึ่งเป็นเวลาที่พืชมักกำลังเริ่มเย็นขึ้นเป็นลำดับ ประชาชนซึ่งแยกย้ายกันไปหากินในที่ต่างๆ ตั้งแต่ในฤดูร้อนได้เก็บเกี่ยวพืชผลที่ทำได้และนำขึ้นยุ้งฉางเสร็จแล้ว ก็มาร่วมชุมนุมกันฉลองขึ้นใหม่ เมื่อชาวโรมันได้รุกรานเข้าไปในอาณาเขตเยอรมัน จึงได้เลื่อนการฉลองปีใหม่มาเป็น 1 มกราคม

ชาวไอศุคค์ เชนิเซียนและอิหร่านเริ่มปีใหม่เมื่อกลางฤดูสารทคือราววันที่ 21 กันยายน โยนกสมัยก่อนพุทธกาลขึ้นไป เริ่มปีใหม่ราววันที่ 21 ธันวาคม โรมันโบราณก็เริ่มปีใหม่วันที่ 21 ธันวาคม สมัยซีซาร์เมื่อใช้ปฏิทินที่เรียกว่าแบบยูเลียนได้เลื่อนปีใหม่มาเป็นวันที่ 1 มกราคม พวกยิวขึ้นปีใหม่เป็น 2 อย่าง ตามทางการเริ่มปีใหม่ตั้งแต่วันที่ 1 เดือนดิซริราววันที่ 6 กันยายน ถึงวันที่ 5 ตุลาคม ทางศาสนาเริ่มราววันที่ 21 มีนาคม ตอนต้นยุคกลางชาวคริสเตียนเริ่มปีใหม่ วันที่ 25 มีนาคม อังกฤษเชื้อสายแองโกลซัคซอนเริ่มปีใหม่วันที่ 25 ธันวาคม ภายหลังให้เลื่อนวันขึ้นปีใหม่ในวันที่ 1 มกราคม ต่อมาก็กลับเลื่อนไปขึ้นปีใหม่อราว 2242-2296 ¹

โปรดสังเกตุว่า ในอดีตทุกๆ ดินแดน ทุกๆ เผ่าพันธุ์ต่างมีเทศกาลเป็นของตนเอง หรือมีประเพณีของเผ่าพันธุ์ของตนเองอยู่เสมอ แม้กระทั่งวันรื่นเริง วันซึ่งถูกอุบัติขึ้นเพื่อการเฉลิมฉลอง หรือเพื่อแสดงความสนุกสนานนั้น ทุกๆ เผ่าพันธุ์ ทุกๆ ดินแดนต่างก็มีวันรื่นเริงเป็นของตนเองทั้งสิ้น เพียงแต่ว่าวัน และรูปแบบการเฉลิมฉลองก็จะแตกต่างกันไป สรุปคือ ทุกๆ ชาติ ทุกๆ เผ่าพันธุ์ต่างก็มีวันเฉลิมฉลอง หรือวันรื่นเริงแทบทั้งสิ้น ดังที่ท่านรสูลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวไว้ว่า

«إن لكل قوم عيداً»

ความว่า “แท้จริงทุกๆ กลุ่มชนนั้นมีวันรื่นเริงทั้งสิ้น” (บันทึกโดยมุสลิม 1479)

อนึ่ง หากย้อนถามวันรื่นเริง หรือวันเฉลิมฉลองของอิสลามนั้นมีหรือไม่? คำตอบคือมี ดังหลักฐานจากท่านอนิส บุตรของมาลิกเล่าว่า

¹ หนังสือ “วันสำคัญ” หน้า 192-193 เขียนโดยบุญเติม แสงดิษฐ์

«كان لأهل الجاهلية يومان في كل سنة يلعبون فيهما فلما قدم النبي صلى الله عليه وسلم المدينة قال كان لكم يومان يلعبون فيهما وقد أبدلكم الله فيهما خيرا منهما يوم الفطر ويوم الأضحى»

ความว่า “ปรากฏว่ากลุ่มชนญาฮิลียะฮฺ (กลุ่มชนที่อิสลามยังไม่อุบัติขึ้นแก่พวกเขา) สำหรับพวกเขามีอยู่สองวันในทุกๆ ปีซึ่งเป็นวันที่พวกเขารื่นเริงสนุกสนานในสองวันดังกล่าว, ครั้นเมื่อท่านรَسُولُ اللهِ ﷺ เดินทางไปยังเมืองมะดีนะฮฺ ท่าน رَسُولُ اللهِ ﷺ ก็กล่าวว่า สำหรับพวกท่านมีวันรื่นเริงสนุกสนานอยู่สองวัน ทว่าพระองค์อัลลอฮฺทรงเปลี่ยนให้ดีกว่าวันทั้งสองดังกล่าว นั่นคือวันอีดิลฟิฏริ และวันอีดิลอัฎฮา” (บันทึกโดยนะสาอียฺ หะดีษที่ 1538)

ฉะนั้นหะดีษข้างต้นระบุไว้อย่างชัดเจนว่า ก่อนหน้านี้จะมีวันรื่นเริงวันใด หรือก็วันก็ตามนั้น ไม่ใช่ประเด็น แต่ประเด็นคือภายหลังที่อิสลามได้ถูกอุบัติขึ้น อิสลามได้ทดแทนวันที่อนุญาตให้บรรดามุสลิมสนุกสนานรื่นเริงได้เพียงแค่อสองวันเท่านั้น นั่นคือ วันอีดิลฟิฏริ และวันอีดิลอัฎฮา

ครั้นเมื่อหลักการของศาสนาอนุมัติให้มุสลิมฉลอง หรือรื่นเริงได้เพียงสองวันในรอบปีเท่านั้น บรรดามุสลิมจะแสวงหาวันรื่นเริง หรือวันฉลองอื่นจากวันอีดิลฟิฏริ (عيد الفطر) หรืออีดิลอัฎฮา (อ่านว่า อัด-ฮา عيد الأضحى) ไม่ได้ เพราะเมื่อท่าน رَسُولُ اللهِ ﷺ ยืนยันอย่างชัดเจนแล้วว่ามุสลิมมีวันรื่นเริงเพียง 2 วันเท่านั้น มุสลิมที่ศรัทธามั่นคงก็ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของท่าน رَسُولُ اللهِ ﷺ อย่างเคร่งครัด

อีกทั้งท่าน رَسُولُ اللهِ ﷺ ยังกำชับให้ออกห่างจากการเลียนแบบแนวคิด, วิถีชีวิต และพฤติกรรมของพวกยะฮูดี และพวกนัศรอเนียอีกด้วย ดังที่ท่าน رَسُولُ اللهِ ﷺ กล่าวไว้ว่า

«ولا تشبهوا باليهود ولا بالنصارى»

ความว่า "พวกท่านอย่าเลียนแบบพวกยะฮูดี (พวกยิว) และพวกนัศรอเนีย (พวกคริสเตียน)" (บันทึกโดยอะหฺมัด หะดีษที่ 8230)

หะดีษข้างต้นระบุไว้อย่างชัดเจนว่า มุสลิมมีจุดยืนของมุสลิมโดยมีอุดมการณ์อันแน่วแน่ว่าไม่ยอมเลียนแบบพฤติกรรม, ประเพณี หรือวัฒนธรรมของประชาชาติอื่น โดยเฉพาะประชาชาติยะฮูดี และนัศรอเนียโดยเด็ดขาด เพราะนั่นคือคำสั่งของท่าน رَسُولُ اللهِ ﷺ ต้องการให้มุสลิมเป็นประชาชาติตัวอย่าง เป็นประชาชาติที่นำประชาชาติอื่น ไม่ใช่เป็นประชาชาติที่เลียนแบบประชาชาติอื่น หรือเป็น

ประชาชาติต่ำต้อยยอมเดินตามหลังประชาชาติอื่นนั่นเอง เมื่อเป็นเช่นนั้น ลองกลับมาพิจารณาเถิด ว่า การกำหนดวันปีใหม่ของสากล หรือปีใหม่ของโลกนั้นมาจากแหล่งไหน? ผลลัพธ์คือ มาจากพวกโรมัน และพวกอังกฤษ ซึ่งก็อยู่ในกลุ่มของอะสุลุลกิตาบ หรือพวกยะฮูดีห์ และนัศรอเนียนั่นเอง เมื่อเป็นเช่นนั้นบรรดามุสลิมยิ่งจะต้องออกห่างจากการเฉลิมฉลอง และจัดงานรื่นเริงปีใหม่อย่างไม่ต้องสงสัย จึงเป็นไปได้ที่มุสลิมจะรณรงค์กันจัดงานปีใหม่ขึ้นในบ้าน หรือจัดในชุมชนมุสลิม เพราะนั่นเป็นวัฒนธรรมของพวกยะฮูดีห์ และนัศรอเนีย ดังที่ท่านรสุลุลลอฮฺ ﷺ สั่งห้ามมิให้มุสลิมเลียนแบบกลุ่มชนทั้งสองข้างต้น แม้ว่ามีมุสลิมคนใดจัดงานปีใหม่ขึ้น นั่นก็หมายความว่า ความเป็นประชาชาติตัวอย่างได้เหือดหายไปจากจิตสำนึกของมุสลิมที่ละน้อยทีละน้อยจนในที่สุดก็ให้มีจิตสำนึกแห่งการเป็นประชาชาติตัวอย่างไม่

ใช่แต่เท่านั้น ท่านรสุลุลลอฮฺ ﷺ มิได้สั่งห้ามบรรดามุสลิมเที่ยวงาน หรือจัดงานเฉลิมฉลอง เยี่ยมงานจัดงานของประชาชาติอื่นเท่านั้น แต่บริเวณใด หรือสถานที่ใดที่อดีตเคยจัดงานเฉลิมฉลองของกลุ่มชนที่มีความเชื่อ หรือศาสนาอื่นจากอิสลาม ท่านรสุลุลลอฮฺ ﷺ ก็ยังสั่งห้ามมิให้มุสลิมเข้าไปร่วมกิจกรรมยังบริเวณ หรือสถานที่แห่งนั้นอีกต่างหาก ท่านซาบิต บุตรของญะฮากเล่าว่า “ ชายผู้หนึ่งบนบาน (นะซัร) ว่าจะเชือดอูฐหนึ่งตัว ณ บริเวณ (ที่เรียกว่า) บุวานะฮฺ, ท่านรสุลุลลอฮฺจึงถามเขาว่า ณ สถานที่แห่งนั้นเคยมีรูปเจ็ดหนึ่งจากบรรดารูปเจ็ดที่เคยถูกเคารพภักดีในสมัยญาฮิลียะฮ์ (หมายถึงสมัยก่อนที่ท่านรสุล ﷺ ถูกแต่งตั้งให้เป็นนบี) หรือไม่ ? บรรดาเศาะหาบะฮ์ตอบว่า ไม่เคยมีการกระเช่นนั้นครับ, ท่านรสุลถามต่ออีกว่า สถานที่แห่งนั้นเคยมีการจัดงานวันรื่นเริงของพวกเขาหรือไม่ ? บรรดาเศาะหาบะฮ์ก็ตอบว่า ไม่เคยมีการกระทำกัน, ท่านรสุล ﷺ จึงกล่าวขึ้นว่า เช่นนั้นท่านจงทำให้สิ่งที่ท่านบนบานให้ครบถ้วนสมบูรณ์เถิด แท้จริงไม่มีการทำบนบานที่ครบถ้วนสมบูรณ์ในเรื่องของการฝ่าฝืนพระองค์อัลลอฮ์ ” (บันทึกโดยอบูดาอูด หะดีษ 2881)

หะดีษข้างต้นทำให้มุสลิมต้องพิจารณาถึงท่าทีของตนเองให้มากขึ้น เพราะมุสลิมบางคนยังคงไปเที่ยวงานส่งท้ายปีเก่าและต้อนรับปีใหม่ โดยไปร่วมงานนับถอยหลังเพื่อเข้าวันที่ 1 มกราคม โดยต้องการมีส่วนร่วมเฉลิมฉลองปีใหม่กับประชาชาติอื่นอย่างสนุกสนาน แต่ท่านรสุลุลลอฮฺ ﷺ กลับระบุว่า สถานที่ซึ่งเคยถูกทำให้เป็นสถานที่จัดงานรื่นเริงนั้นมุสลิมก็ไม่ต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยวใดๆ ทั้งสิ้นนั่นเอง ฟังทราบเถิดว่า อะไรที่มีชีวิตชีวาของมุสลิม วาญิบ (จำเป็น) สำหรับมุสลิมจะต้องออกห่างจากวิถีชีวิตเยี่ยงนั้น

อนึ่ง อาจมีบางท่านอ้างว่า จริงอยู่ถึงแม้ว่าไม่อนุญาตให้บรรดามุสลิมเฉลิมฉลองในวันที่ 1 มกราคมซึ่งเป็นวันปีใหม่ของสากลก็ตาม แต่มุสลิมสามารถเฉลิมฉลองปีใหม่อิสลามได้ นั่นคือให้รื่นเริงและฉลองกันในวันที่ 1 มุฮัรริรมของทุกๆ ปี ซึ่งเป็นวันปีใหม่อิสลาม โดยอ้างหลักฐานจากข้อมูลที่ว่า

“วันที่ 1 เดือนมุฮัรรัม เป็นวันแรกของการเริ่มศักราชใหม่ ตามประวัติศาสตร์ถือเป็นวันที่ท่านศาสดามุฮัมมัดลี้ภัยจากนครมักกะฮ์ไปสู่นครมะดีนะฮ์ เมื่อวันนี้ได้เวียนมาบรรจบ มุสลิมจึงรำลึกถึงเหตุการณ์ในวันนั้น แต่เพื่อมิให้การรำลึกภาพเหตุการณ์สำคัญในวันนั้นเป็นการสูญเปล่าก็ประกอบกิจกรรมกุศล เช่น การอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน การเอ่ยคำสดุดีสรรเสริญองค์ศาสดา ตลอดจนขอพรมาปฏิบัติเสริมอันเป็นสิริมงคล”²

ข้อมูลข้างต้นที่อ้างมานั้นถือว่าการอ้างอิงที่ไม่ใช่หลักวิชาการ แต่เป็นการอ้างอิงด้วยการวินิจฉัยเอาเองว่าการทำพิธีกรรมในวันที่ 1 มุฮัรรัม เป็นสิ่งที่ดี อีกทั้งยังเป็นการรำลึกภาพเหตุการณ์สำคัญในวันนั้น ซึ่งแนวคิดดังกล่าวถือว่าการอุตริกรรมขึ้นใหม่ในศาสนา (บิดอะฮฺ) หากว่าแนวคิดข้างต้นเป็นสิ่งที่ดีแล้วไซ้ ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ จะต้องกระทำเป็นบุคคลแรกแล้วนั่นเอง หรือไม่บรรดาเศาะหาบะฮฺก็ต้องมีส่วนร่วมรำลึกวันที่ 1 มุฮัรรัมของทุกๆ ปี เนื่องจากเป็นวันปีใหม่ของอิสลาม แต่ทว่าสิ่งข้างต้นไม่มีแบบฉบับจากท่านรَسُول ﷺ หรือไม่มีการปฏิบัติของบรรดาเศาะหาบะฮฺแม้แต่คนเดียว ฉะนั้นสิ่งข้างต้นจึงเป็นเรื่องเหลวไหล และเป็นเรื่องที่อุตริกรรมขึ้นใหม่ในศาสนา (บิดอะฮฺ) นั่นเอง, ใช่ แต่เท่านั้น การกำหนดเดือนมุฮัรรัมเป็นเดือนแรกของปฏิทินอิสลามนั้นกลับมิได้ถูกกำหนดจากท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เลยแม้แต่น้อย แต่ถูกดำริขึ้นในสมัยของเคาะลีฟะฮฺอุมัยรฺ ตามที่มีรายละเอียดดังนี้

การนับวันและเดือนในอิสลามกำหนดให้ใช้ระบบจันทรคติเป็นหลัก แต่อาหรับในยุคก่อนยังไม่มีการกำหนดวิธีนับปี มีแต่เพียงเล่าขานต่อกันมาด้วยเหตุการณ์สำคัญๆที่เกิดขึ้น เช่น กล่าววาท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เกิดในปีช้าง

ในปีนั้นมีเหตุการณ์สำคัญคือ อับเราะหะฮฺ เจ้าเมืองยะมันยกกองทัพช้างมุ่งตรงมายังมักกะฮฺหมายจะทำลายอัลกะอฺบะฮฺ แต่อัลลอฮฺได้ทรงพิทักษ์รักษาบ้านของพระองค์โดยทรงบันดาลให้ฝูงนกอะบาบิลคาบก้อนหินมาถล่มใส่กองทัพช้างของอับเราะหะฮฺจนย่อยยับไป

ต่อมาหลังจากท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ลี้ภัยไป แผ่นดินอิสลามได้แผ่ขยายออกไปกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคการปกครองของท่านเคาะลีฟะฮฺอุมัยรฺ ซึ่งสืบทอดการปกครองอาณาจักรอิสลามเป็นเคาะลีฟะฮฺคนที่ 2 ต่อจากท่านเคาะลีฟะฮฺอุมัยรฺ ท่านอุมัยรฺได้จัดระบบการบริหารราชการแผ่นดิน การเงิน การคลัง ให้เป็นระเบียบ มีการทำสำมะโนประชากร มีการทำบันทึกรายได้รายจ่ายของรัฐอย่างเป็นระบบ จึงพบปัญหาว่าไม่สามารถระบุวันที่ได้แน่นอน เกิดความสับสนในการบันทึกเอกสารต่างๆ บางทีเดือนเดียวกันแต่ไม่ทราบว่าเป็นปีใด

² หนังสือ “คู่มือข้าราชการในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้” หน้า 56

ท่านอุมัรได้ปรึกษาหารือกับบรรดาสาวกของท่านในปีที่ร่วมบริหารงานอยู่ก็มีมติให้ ปรับปรุง การกำหนดปีกันใหม่ บางคนเสนอให้ใช้ศักราชโรมัน บางคนเสนอให้ใช้ศักราชเปอร์เซีย บ้างก็เสนอให้ ใช้วันเกิดของท่านปีเป็นศักราชอิสลามบ้าง ให้ใช้วันที่ท่านปีได้รับการแต่งตั้งเป็นนบี ﷺ บ้าง หรือ ให้ใช้วันเสียชีวิตของท่านเป็นจุดเริ่มต้นนับศักราชอิสลามบ้าง แต่ท่านอุมัรไม่เห็นด้วยที่จะรับวิธีคิด ตามอย่างพวกที่พยายามหาทางทำลายล้างและเป็นปฏิปักษ์กับอิสลามมาใช้ และไม่เห็นด้วยที่จะเอา วันเกิดวันตายของท่านปี ﷺ มากำหนดศักราชอิสลามเลียนแบบศาสนาอื่น

ในที่สุด ท่านอะลี หนึ่งในคณะที่ปรึกษา (ซึ่งต่อมาได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์คนที่ 4) ได้เสนอให้ เอาการอพยพ (ฮิจญ์เราะฮ์) ของท่านนบีจากมักกะฮ์ไปสู่มะดีนะฮ์เป็นจุดเริ่มต้นนับ ศักราชใหม่ของอิสลาม เนื่องจากเป็นนิมิตหมายถึงความสำเร็จในการสถาปนารัฐอิสลามของท่านนบี ﷺ และยิ่งกว่านั้นการอพยพครั้งนั้นยังเป็นการจำแนกความจริงจากความเท็จและความหลงผิด ได้ อย่างชัดเจน

ท่านอุมัรเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อเสนอนี้ การปรึกษาหารือเรื่องนี้เกิดขึ้นประมาณปีที่ 17-18 หลังจากการฮิจญ์เราะฮ์ จึงมีมติให้เริ่มนับศักราชอิสลามตั้งแต่วันที่ท่านนบีอพยพ เรียกว่า ฮิจญ์เราะฮ์ ศักราช

พิธีกรรมอย่างหนึ่งของชาวอาหรับที่มีมาแต่โบราณคือพิธีหัจญ์ ซึ่งจะมีผู้คนจากทั่วทุกสารทิศ มาร่วมพิธีที่นครมักกะฮ์ และเมื่อเสร็จสิ้นพิธีหัจญ์ก็พอดีย่างเข้าเดือนมุหัรรอม จะเป็นจุดเริ่มต้นการค้า ขายและธุรกิจต่างๆ ชาวอาหรับจึงนับเดือนมุหัรรอมนี้เป็นเดือนแรกของปี ศักราชอิสลามก็ยังคงนับ เดือนมุหัรรอมเป็นเดือนแรก มิใช่เริ่มนับ ณ วันที่ท่านนบีอพยพ (ท่านนบีอพยพในเดือนเราะบีอูล เอาวัลซึ่งเป็นเดือนที่ 3 ของปี) แต่เริ่มนับวันที่ 1 มุหัรรอม ของปีที่ท่านนบี ﷺ อพยพ เป็นวันเริ่มต้น ฮิจญ์เราะฮ์ศักราช ตำราบางเล่มกล่าวว่าวันนั้นตรงกับวันศุกร์ที่ 16 กรกฎาคม ค.ศ.632 (ตามปฏิทิน Julian Calendar) เนื่องจากการกำหนดศักราชอิสลามนี้เกิดขึ้นหลังจากท่านนบีสิ้นชีวิตไปแล้วถึง 17-18 ปี วันปีใหม่ของฮิจญ์เราะฮ์ศักราชจึงไม่ถือเป็นวันสำคัญทางศาสนา และไม่ปรากฏว่ามุสลิมในยุค แรกๆเฉลิมฉลองวันปีใหม่นี้ แต่พวกเขายึดมั่นในวันสำคัญ 2 วัน คือ อีดิลฟิฏริ และ อีดิลอัฎฮา ที่ พระองค์อัลลอฮ์ทรงประทานให้เพื่อลบล้างและยกเลิกวันสำคัญหรือพิธีกรรมเก่าๆที่เคยยึดถือปฏิบัติ กันมาในยุคก่อนเข้ารับอิสลาม และจากการพิจารณาถึงวิธีกำหนดศักราชอิสลาม จะเห็นว่าท่านเคาะ ลีฟะฮ์อุมัรพยายามอย่างยิ่งที่จะหลีกเลี่ยงการเลียนแบบวิธีคิดและประเพณีปฏิบัติตามลัทธิศาสนา อื่น³

³ ข้อมูลจากเว็บไซต์ www.muslimthai.com ซึ่งทางเว็บไซต์มิได้ระบุบุคคลที่เขียน หรือแหล่งที่มา

สรุปว่าสาเหตุที่ศาสนาไม่อนุญาตให้มุสลิมร่วมงาน หรือจัดงานปีใหม่มีดังนี้

1. สิ่งข้างต้นเป็นการอุทริกรรมขึ้นใหม่ซึ่งไม่ปรากฏจากบทบัญญัติที่อนุญาตให้เฉลิมฉลองในวันดังกล่าว
2. สิ่งข้างต้นนั้นมาจากพวกยะฮุดียฺ และนัศรอเนีย ซึ่งมีบทบัญญัติศาสนาให้ออกห่าง การเลียนแบบตามทั้งสองกลุ่มนั้นอย่างสิ้นเชิง
3. มุสลิมถูกสั่งสอนให้ตามแนวทางจากอัลกุรอานและสุนนะฮฺของท่านนบีมุหัมมัด ﷺ หน้าที่ของบรรดามุสลิมจึงต้องปฏิบัติตามแนวทางของอิสลามอย่างเคร่งครัด เมื่อเป็นเช่นนั้นศาสนาระบุไว้อย่างชัดเจนว่า ศาสนาเปิดโอกาสให้บรรดามุสลิม สนุกสนานรื่นเริง และเฉลิมฉลองในรอบปีได้มีเพียงสองวัน อันได้แก่ วันอีดิลฟิฏริ และอีดิลอัฎฮาเท่านั้น, ส่วนการเฉลิมฉลองในวันปีใหม่ซึ่งไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับ ชีวิตของมุสลิมเลยแม้แต่น้อย หน้าที่ของมุสลิมจึงจะต้องออกห่างจากการเฉลิมฉลองในวันดังกล่าวอย่างไม่ต้องสงสัย
4. การที่มุสลิมหมกมุ่นอยู่กับสิ่งที่สนุกสนานรื่นเริงนั้น จะทำให้หัวใจของมุสลิม หมกมุ่น และสละละวางอยู่กับสิ่งที่ไร้สาระ ซึ่งเป็นสิ่งที่ค้านกับทางนำแห่งสวรรค์ จากพระผู้เป็นเจ้า ขอให้พระองค์อัลลอฮฺทรงเมตตาชี้ทางนำให้แก่ผู้ที่หลงผิดด้วยเถิด

การให้ของขวัญ และบัตรอวยพรในวันปีใหม่

บัตรอวยพรคริสต์มาสพิมพ์ครั้งแรกโดยบริษัทลอนดอนจำกัด ทำออกจำหน่ายในปี ค.ศ. 1843 ต่อมาบริษัทอื่นๆ พิมพ์ออกมาและจำหน่ายอย่างกว้างขวาง เป็นที่นิยมกันอย่างมากมายจนพิมพ์แทบไม่พอขาย ปัจจุบันการส่งบัตรอวยพรคริสต์มาสและปีใหม่กลายเป็นธรรมเนียมถือปฏิบัติกันทั่วโลก โดยส่งคำอวยพรถึงกันและกันในครอบครัว และระหว่างเพื่อนฝูงมิตรสหาย เพราะเป็นวิธีหนึ่งที่จะแสดงความระลึกถึงกันได้เป็นอย่างดีในโอกาสฉลองเทศกาลอันสำคัญนี้ ซึ่งเป็นวาระแห่งความปีติยินดี

จุดประสงค์ของการส่งบัตรอวยพรนั้น เพื่อแสดงความสุข ความยินดีในวันคริสต์มาส และส่งความปรารถนาดีรำลึกถึงกันและกันด้วยใจจริง ถ้าหากขาดเป้าหมายเหล่านี้แล้ว บัตรอวยพรอาจแพงที่ส่วยหู และถ้อยคำอวยพรที่ไพเราะเพราะพริ้งจะไร้ความหมายทันที⁴

⁴ พิชณนุ อรรถมภิษฎา, "ความเป็นมาของวันคริสต์มาส" หน้า 29-30

ธรรมเนียมที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่คริสต์ศาสนิกชนนิยมทำกันมากที่สุดคือ การส่งบัตรอวยพร (Greeting Card) ไปยังญาติสนิทมิตรสหาย โดยบรรจุข้อความที่สำคัญและประทับใจเช่น Merry Christmas อวยพรขอให้ผู้รับมีความสุข สดชื่น และสมปรารถนาด้วยอำนาจแห่งพระมหากษัตริย์คุณของพระเจ้า⁵

สรุปที่มาของบัตรอวยพรปีใหม่

การส่งบัตรอวยพรในวันปีใหม่ ถือเป็นธรรมเนียมที่นิยมปฏิบัติกันสำหรับคริสต์ศาสนิกชน

ประเด็นชี้แจง

ศาสนาอิสลามอนุญาตให้มอบของขวัญ หรือแม้แต่การเขียนบัตรอวยพรให้แก่มุสลิมด้วยกันได้ เพราะนั่นถือว่าเป็นเรื่องของสังคม แต่มีเงื่อนไขว่าจะต้องไม่กำหนดวันเจาะจงที่จะมอบให้อย่างตายตัว มุสลิมสามารถมอบของขวัญ หรือบัตรอวยพรได้ตลอดเวลา แต่ถ้ามุสลิมคนใดเจาะจงมอบให้เฉพาะวันคริสต์มาส หรือวันปีใหม่ เท่ากับว่ามุสลิมผู้นั้นกำลังเลียนแบบกลุ่มอื่นแล้ว ดังเช่นที่ท่านรสุลุลลอฮฺ ﷺ กล่าวไว้ว่า

« من تشبه بقوم فهو منهم »

ความว่า “บุคคลใดที่เลียนแบบชนกลุ่มใดเขาก็เป็นส่วนหนึ่งของชนกลุ่มนั้น” (บันทึกโดยอบูดาอูด หะดีษที่ 3512)

ดังนั้น เมื่อศาสนาไม่อนุญาตในวันเริง และเฉลิมฉลองในวันปีใหม่ หรือเทศกาลปีใหม่ เช่นนี้ มุสลิมก็ต้องหลีกเลี่ยงโดยไม่ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมใดในเทศกาลดังกล่าว ไม่ว่าจะมีส่วนร่วมให้นำสิ่งของต่างๆ ที่บ่งบอกว่าเราได้มีส่วนร่วมในวันนั้น ไม่ว่าจะในเรื่องของการกิน การดื่ม เสื้อผ้าของขวัญ หรืออย่างอื่นๆ อีก เป็นหน้าที่เหนือมุสลิมทุกคนที่จะต้องภาคภูมิใจในศาสนาของตนเอง และเขาจะต้องไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับทุก ๆ เทศกาลที่ไม่ใช่อิสลาม

เราขอให้พระองค์อัลลอฮ์ผู้ทรงสูงส่งทรงโปรดปกป้องพี่น้องมุสลิมจากการทดสอบทั้งหลาย ไม่ว่าจะในที่ลับและที่แจ้ง และขอให้พระองค์ทรงคุ้มครองและประทานทางนำ หรือแนวทางแห่งสัจธรรมให้กับพวกเราด้วยเถิด อามีน (ขอพระองค์อัลลอฮ์ทรงรับคำวิงวอนนี้ด้วยเถิด).

⁵ สุเมธ เมธาวิทยกุล, “ศาสนาเปรียบเทียบ” หน้า 126